7/12472

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı :B.02.0.002/ 2053
Konu :

27.../3/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başk.nın, 06.03.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18692 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet ERSİN'in, Bakanlığıma tevcih ettiği, 7/12472 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: Soru Önergesi Cevabı (4 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Adres : Başbakanlık Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı (Sn.Mehmet Ali ŞAHİN) Bakanlıklar/ANKARA
Telefon : (0 312) 413 73 22
Faks : (0 312) 419 15 45 – (0 312) 425 14 35

Ayrıntılı Bilgi İçin Telefon : (0 312) 419 16 48
M. DURMUŞOĞLU Özel Kalem Müdür Yardımcısı
e-posta : buro.mehmetalisahin@basbakanlik.gov.tr

7/12472

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet ERSİN' in Bakanlığıma tevcih ettiği 7/12472 esas no' lu yazılı soru önergeleri cevabıdır.

7/12472 esas no'lu önerge;

Bilindiği gibi, 3289 sayılı GSGM yasasının Ek 9. maddesinde, özerk olmayan Federasyonlarla ilgili olarak (Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda, Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, ilgili Bakanın teklifi ve Başbakan' ın onayı ile idari ve mali özerklik verilebilir) denmektedir.

Yani özerk olmayan Federasyonlara özerklik verilebilmesinde ön koşul, ilgili Federasyonun talepte bulunmasıdır.

Ancak, mevcut GSGM yöneticileri ve sayın Bakan adına hareket ettiklerini söyleyen kişiler, bazı Federasyon Başkanlarını telefonla arayarak, özerklik dosyalarını hazırlayıp getirmeleri için baskı yapmaktadırlar. Hatta, talepte bulunmayanlara da, teftiş yaptırma ve yurtiçi-yurtdışı faaliyetlerini engellemekle tehdit etmektedirler.

Oysa aynı yasanın Ek 9. maddesinde, özerklik talebinde bulunma önkoşulu yanında, bazı kriterlerin de bulunması gerekmektedir. Bu kriterlerden en önemlileri de, Federasyon gelirlerinin giderlerini karşılayacak durumda olması ve spor dalının Olimpik olup olmadığıdır. Bazı Federasyonlar yeni kurulmuş olup, bazılarının da gelirleri son derecede kısıtlıdır. Sponsor, stat ve seyirci gelirleri olmadığından, Devlet yardımı almadan ayakta durabilmeleri mümkün değildir.

Gerek Sayın Bakanın ve gerekse GSGM yöneticilerinin amacı siyasidir. Çünkü, özerk olan Federasyonlar 6 ay içinde seçim yapmak zorundadırlar. Tıpkı Futbol Federasyonu seçiminde olduğu gibi, bu Federasyonların da seçimlerine müdahale ederek, halen kendilerinden olmayan Federasyon Başkanlarından özerklik ve yeniden seçim yoluyla kurtulmak amaçlanmaktadır.

SORU 1-Yasa özerk olabilmek için, Federasyonların talepte bulunmalarını ön koşul olarak tespit ettiği halde, neden bazı Federasyonlara özerklik için baskı yapıyorsunuz?

2-Amacınız 2004 Aralık ayında seçilmiş olan, istemediğiniz Federasyon Başkan ve Yöneticilerinden kurtulmak mı?

3-Bu uygulamayla amatör spor branşlarını yok etmek mi istiyorsunuz?

CEVAP: 1. 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna 5105 sayılı Kanun ile eklenen EK MADDE 9. maddesinde; "Federasyonlara, talepte bulunmaları durumunda Merkez Danışma Kurulunun uygun görüşü, Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilebilir. Federasyonun kuruluşuna ilişkin kararın, Resmî Gazetede yayımlanması ile tüzel kişilik kazanılır.
Özerk olan federasyonlar; organları genel kurulu tarafından seçimle göreve gelen, her türlü kararlarını kendi organları içerisinde alan, bütçesi genel kurul tarafından onaylanan ve ibra edilen federasyonlardır.
Özerklikte aşağıdaki kriterler göz önünde bulundurulur:

a. Faal sporcu sayısı.
b. Faal kulüp sayısı.
c. Spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli.
d. Gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği.
e. Spor dalının olimpik olup olmadığı.
f. Federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu.

Özerkliği onanan federasyon, hazırlayacağı ana statü ve buna bağlı talimatlara göre genel kurulunu ve yetkilendireceği diğer organlarının oluşumunu, görev ve yetkilerini belirler. Özerk federasyonlar, uluslararası federasyonların öngördüğü kurulları oluşturmak zorundadır.
Özerk federasyonların; genel kurullarının toplanması ve çalışmalarına ilişkin usul ve esaslar ile kimlerin oy kullanabileceği ve Tahkim Kurulu ile ilişkileri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce düzenlenecek çerçeve statü ile belirlenir. Özerk federasyonlarca hazırlanacak ana statü, çerçeve statüye aykırı olamaz.
Özerk federasyonların ceza veya disiplin kurullarınca verilen kararlara karşı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Tahkim Kuruluna itiraz edilebilir. Tahkim Kurulu yedi asıl ve yedi yedek üyeden teşekkül eder. Üyelerin beşinin hukukçu, ikisinin ise spor alanında bilimsel çalışmalar yapmış veya sporda idareci, teknik adam ve benzeri görevlerde bulunmuş kariyer sahibi kişi olmaları şarttır. Üyeler Gençlik ve Spor Genel Müdürünün teklifi ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanın onayı ile altı yıl için görevlendirilirler. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Tahkim Kurulu tarafından verilen kararlar kesindir. Tahkim Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.
Tahkim Kurulu, federasyon ile kulüpler; federasyon ile hakemler; federasyon ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler; kulüpler ile oyuncular; kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin veya ceza kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlar.
Özerk federasyonların bütçesi; katılım payı, tescil, vize, transfer, itiraz, ceza, yayın, sponsorluk, reklam, yardım, bağış ve benzeri gelirlerden oluşur. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olimpik branşlarda; federasyonun bir önceki yıl gerçekleşen gelirlerinin % 75'i kadar, olimpik olmayan federasyonlara ise; % 50'si kadar yardımda bulunabilir.
Özerk federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. . Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Özerk federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü , özerk federasyonların talebi durumunda, kendisine ait spor tesislerinin işletilmesini, menkul ve gayrimenkullerini bedelsiz olarak kırkdokuz yıla kadar federasyonun faaliyetleri için tahsis edebilir. Söz konusu spor tesisleri ile menkul ve gayrimenkullerin tahsis amacı dışında kullanılması halinde, tahsis işlemi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce iptal edilir.
Özerk federasyonların her türlü faaliyet ve işlemleri Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlığın denetimine tâbidir. Bu denetim sonucunda görevi başında kalmasında sakınca görülen federasyon başkanı veya yönetim kurulu üyeleri hakkında karar almak üzere, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı

olduğu Bakan, genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır." düzenlemesi yer almaktadır.
Özerk olacak olan federasyonlardan özerklik dosyası istenmekte ve ilgili federasyonlarca hazırlanan bu dosyalar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün sürekli kurulları arasında yer alan Merkez Danışma Kurulunda görüşülüp uygun görüldükten sonra Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısının teklifi ve Başbakanın onayı ile idarî ve malî özerklik verilmekte ve bu kararlar Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmektedir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten günümüze kadar 15 federasyona özerklik verilmiştir.
Merkez Danışma Kurulunda özerklik dosyaları incelenirken; ilgili spor dalında faal sporcu sayısı, faal kulüp sayısı, spor dalının ülkemiz veya dünyadaki yaygınlığı ve gelişme potansiyeli, gelirlerinin giderlerini karşılayabilme yeterliliği, spor dalının olimpik olup olmadığı, federasyon veya bağlı kulüplerin tesis durumu değerlendirilmektedir. Federasyonlara göre bu kriterler çok farklılık arz etmekte bu nedenle federasyonlar arasında karşılaştırma yapmak yerine, her bir spor dalının özellikleri dikkate alınarak değerlendirme yapılmaktadır.
Bilindiği üzere 3289 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmüne göre spor federasyonları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün ana hizmet birimleri arasında yer almaktadır. Bu federasyonlar Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün tüzel kişiliği içerisinde kamu hukuku kuralları uygulanmak suretiyle yönetilmektedir. Dünyada olduğu gibi Ülkemizde de sporun özel hukuk hükümlerine göre yönetilmesi ve sivil inisiyatifin Türk Sporunu yönetmesi gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Bu gerçeklikten hareketle Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı federasyonlara özerklik verilerek onların önü açılmakta, ancak devletin mali, personel ve tesis desteği ise sürekli verilerek onların çağdaş yönetim anlayışı içerisinde yönetilmeleri sağlanmaktadır.
Bu nedenle özerk federasyonların mali açıdan kötü duruma düşmeleri veya ayakta duramamaları söz konusu değildir.
Özerklik verilen federasyonlar 6 ay içerisinde ilk genel kurullarını yaparak organlarını oluşturmak zorundadırlar. Bu güne kadar 8 özerk federasyon ilk genel kurulunu yaparak organlarını oluşturmuş ve ana statülerini yapmıştır. Bu federasyonlardan sadece kayak federasyonunun ilk Genel Kurulunda başkan değişikliği yaşanmış, diğer bütün özerk federasyonların ilk genel kurullarında önceki başkanlar yeniden seçilmişlerdir. Dolayısıyla sırf federasyon başkanının değiştirilmesi amacıyla federasyonlara özerklik verildiği iddiası gerçeği yansıtmamaktadır.
Yukarıda belirtilen nedenlerle Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan federasyonlara bir an önce özerklik kriterlerini yerine getirerek özerk olmaları tavsiye edilmekte ve özerklik teşvik edilmektedir. Nitekim Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün yeniden yapılandırılması çalışmaları sonucunda hazırlanan Spor Kurumu Kanunu Tasarısı Taslağında bütün federasyonların özerk olacağı öngörülmektedir.

2. 26.08.2004 tarihli ve 25565 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliğinin "Sportif Değerlendirme Kurulu" başlıklı 18. maddesinde; "Spor federasyonlarının yıllık ve/veya dört yıllık faaliyetleri ile sporcu ve kulüp sayılarındaki artış oranıyla, Ülkemizdeki yaygınlığını değerlendirmek amacıyla Sportif Değerlendirme Kurulu kurulur.
Sportif Değerlendirme Kurulu; Genel Müdür yardımcısının başkanlığında;

a. Genel Müdürlükçe belirlenecek iki kişi,
b. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı ve belirlenecek bir üye,
c. Merkez Danışma Kurulunca tespit edilecek iki üye,
d. Bünyesinde spor bölümü bulunan üniversiteleri temsilen iki üye,
e. Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanı,
f. Türkiye Parolimpik Komitesi Başkanı,
g. I. Hukuk Müşaviri ile Spor Kontrolörleri Kurul Başkanı,

olmak üzere toplam onüç üyeden oluşur. Kurul en az dokuz üyenin katılımı ile toplanır. Federasyon başkanının görevden alınması toplantıya iştirak eden üyelerin 2/3'ünün oyu ile teklif edilir.
Kurulun sekreterya görevi Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Faaliyetleri Dairesi Başkanlığınca yürütülür.
Federasyon başkanının, sportif alanda başarısızlığı aşağıdaki kriterlere göre belirlenir;
a. Bir önceki yıla göre sporcu ve kulüp sayısı,
b. Federasyonun Ülkemizdeki gelişmişlik potansiyeli ve faaliyette bulunduğu il ve ilçeler,
c. Faal sporcu ve kulüp sayısının yıllar itibariyle artış oranı,
d. Uluslar arası müsabakalarda aldığı başarı,
e. Kaynaklarının kullanımı,
f. Faaliyetlerini sponsorlara yaptırma başarısı,
g. Anti doping maddelere karşı mücadele yeteneği,
h. Yıllık ve/veya dört yıllık hedef ve programlarını gerçekleştirme oranı.

Kurul, Bakanın veya Gençlik ve Spor Genel Müdürünün talimatıyla yılda en az iki kez toplanabileceği gibi bilgi ve belgeye dayalı yapılan başvurular üzerine de toplanabilir." düzenlemesi yer almaktadır.
Sportif Değerlendirme Kurulu Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı federasyonların başkanlarının sportif alanda başarılı olup olmadığını değerlendirmekte olup, özerk federasyonlar açısından yetkisi bulunmamaktadır.
Sportif Değerlendirme Kurulu yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde görevini yapmaktadır. Bu Kurulun değerlendirmeleri dışında, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün federasyon başkanlarından kurtulmak gibi bir yetkisi bulunmamaktadır.

3. Yukarıda da bahsedildiği üzere; dünyada ve Ülkemizde de sporun özel hukuk hükümlerine göre yönetilmesi ve sivil inisiyatifin Türk Sporunu yönetmesi gerektiği düşüncesinden hareketle, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı federasyonlara özerklik verilerek onların önü açılmaktadır. Devletin mali, personel ve tesis desteği ise sürekli verilerek, onların çağdaş yönetim anlayışı içerisinde yönetilmeleri sağlanacağından, bu uygulamayla amatör branşlar büyük gelişme kaydedecektir.